

สรุป

คำพิพากษาอุทธรณ์ที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๑๙/๒๕๖๐

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๑๑๖/๒๕๖๐

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด

พลโทมนัส คงแป้น

พันโทหญิงกนกรัตน์ คงแป้น

นายปัจจุบัน อังโชติพันธุ์

ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

ธนาการอมลสิน

ผู้ร้อง

ผู้คัดค้านที่ ๑

ผู้คัดค้านที่ ๒

ผู้คัดค้านที่ ๓

ผู้คัดค้านที่ ๔

ผู้คัดค้านที่ ๕

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่านายผดุงศักดิ์ บุญพินิจ กับพวกเป็นผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามมาตรา ๖ (๑) ประกอบมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นความผิดฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และกรณีมีหลักฐานเชื่อว่าได้ทรัพย์สิน ๕๗ รายการตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารท้ายคำร้องหมายเลข ๑๓ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว ขอให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินทั้ง ๕๗ รายการพร้อมดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดขึ้นตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑

ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว

ผู้คัดค้านทั้ง ๕ ยื่นคำคัดค้านขอให้คุ้มครองสิทธิ

ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้ทรัพย์สินรายการที่ ๑, ๒, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๕๕ และ ๕๖ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ พร้อมดอกผลที่จะเกิดขึ้นตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ ส่วนทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ รายการอื่นนอกจากนี้ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ ๑ อุทธรณ์

คดีมีประเด็นปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ ๑ ประการแรกว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐานแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินของผู้คัดค้านที่ ๑ พบว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓๕ ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ของผู้คัดค้านที่ ๑ มีนางจันทรา บั้งชวด นายณัฐภัทร แสงทอง นางเสาวลักษณ์ วิรุฬห์รักษ์สกุล ภริยาของนายวราคม โมฬี นายชินพงษ์ ขาตรูประชีวิน และนายธนากร โมฬี บุตรของนายวราคมซึ่งเป็นผู้ต้องหาและบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาในความผิดฐานค้ำมนุษย์นำเงินเข้าฝากในบัญชีดังกล่าวหลายครั้งๆ ละหลายแสนบาทในระหว่าง

เดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ทรัพย์สินรายการที่ ๓๙ และ ๔๐ ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ของผู้คัดค้านที่ ๑ พบว่า นายณัฐภัทร ผู้ต้องหาคดีความผิดฐานค้ำมนุษย์นำเงินฝากเข้าบัญชีดังกล่าวในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ แยกโอนครั้งละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นส่วนใหญ่หลายครั้งเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานธุรกรรมและการรายงานการแสวงงตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่วนทรัพย์สินรายการที่ ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๔๑, ๔๗, และ ๔๘ ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีต่างๆ ของผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างปี ๒๕๕๕ ถึงปี ๒๕๕๖ ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาที่ผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์โอนเงินเข้าบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๑ ดังกล่าว สำหรับทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ ของผู้คัดค้านที่ ๓ ซึ่งเป็นที่ดินรวม ๒๙ แปลง เฉพาะที่ดิน ๒ แปลงตามทรัพย์สินรายการที่ ๑๙ และ ๒๐ นั้น แม้ว่าผู้คัดค้านที่ ๓ จะได้รับโอนที่ดินมาเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ ก่อนมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ แต่ผู้คัดค้านที่ ๓ นำที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวไปจำนองไว้แก่ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ และไถ่ถอนจำนองวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ต่อมาผู้คัดค้านที่ ๓ นำไปจำนองไว้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท และไถ่ถอนจำนองวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งผู้คัดค้านที่ ๓ ไม่สามารถอ้างที่มาของรายได้ที่นำมาไถ่ถอนจำนอง ทั้งเห็นว่า พยานของผู้ร้องเป็นเจ้าของที่ดินที่ของรัฐปฏิบัติราชการไปตามอำนาจหน้าที่ และไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ มาก่อน จึงเชื่อได้ว่าพยานของผู้ร้องเบิกความไปตามจริง นอกจากนี้ผู้คัดค้านที่ ๑ ยืนยันคัดค้านรับว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓๕ และ ๓๙ ของผู้คัดค้านที่ ๑ เกี่ยวข้องกับการที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ คม.๒๗-๒๙/๒๕๕๘ ของศาลอาญา ส่วนผู้คัดค้านที่ ๓ ก็เบิกความตอบคำถามตั้งของทนายผู้คัดค้านที่ ๓ รับว่าผู้คัดค้านที่ ๓ ได้มอบตัวในคดีที่ถูกฟ้องขอหาความผิดฐานค้ำมนุษย์ อันเป็นการเจือสมกับข้อนำสืบของผู้ร้องที่ว่าผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐาน ส่วนที่ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ นำสืบโต้เถียงว่าไม่ได้กระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐาน คงมีผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ เบิกความกล่าวอ้างลอยๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นมาสนับสนุนคำเบิกความกล่าวอ้างของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ จึงมีน้ำหนักน้อยเห็นว่า พยานหลักฐานของผู้ร้องมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๓ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐานแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่วนที่ผู้คัดค้านที่ ๑ อุทธรณ์ว่านายณัฐภัทร แสงทอง นางจันทร์ธา บั้งชวด และผู้เกี่ยวข้องที่โอนเงินเข้าบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๑ ล้วนยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดมูลฐานอันเป็นที่มาของอำนาจฟ้องของผู้ร้องในการยื่นคำร้องคดีนี้

ศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน มิได้หมายความว่าต้องเป็นทรัพย์สินในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษเท่านั้น เพียงปรากฏว่ามีกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้น ไม่ว่าจะจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ หรือผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษหรือไม่ แต่มีทรัพย์สินเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น หรือเป็นทรัพย์สินอื่นที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินจากการกระทำดังกล่าว หรือเป็นดอกผลของทรัพย์สินจากการกระทำดังกล่าว ก็ถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้ว ดังนั้น แม้นายณัฐภัทร

นางจันทรา และผู้เกี่ยวข้องที่โอนเงินเข้าบัญชีของผู้คัดค้านที่ ๑ ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดมูลฐาน ผู้ร้องก็มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ ตกเป็นของแผ่นดินเป็นคดีนี้ได้ อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังขึ้น ส่วนอุทธรณ์ของผู้คัดค้านที่ ๑ ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านที่ ๑ ประการต่อมาว่า ทรัพย์สินรายการที่ ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๗ และ ๔๘ ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีธนาคารต่างๆ ของผู้คัดค้านที่ ๑ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐานหรือไม่

ศาลอุทธรณ์พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินทั้ง ๙ รายการดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐาน กรณีจึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสาม คือ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินดังกล่าวของผู้คัดค้านที่ ๑ ที่ถูกยึดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงมีภาระพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายว่าทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐานที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ เมื่อพยานหลักฐานของผู้คัดค้านที่ ๑ มีเพียงผู้คัดค้านที่ ๑ มาเบิกความลอยๆ เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดสนับสนุน จึงยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะหักล้างข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติ มาตรา ๕๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ กรณีจึงต้องรับฟังว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๗ และ ๔๘ ซึ่งเป็นเงินฝากในบัญชีธนาคารต่างๆ ของผู้คัดค้านที่ ๑ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐาน อุทธรณ์ของผู้คัดค้านที่ ๑ ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ส่วนปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการสุดท้ายว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ ของผู้คัดค้านที่ ๓ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐานหรือไม่

ศาลอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้คัดค้านที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์อันเป็นความผิดมูลฐาน กรณีจึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสามเช่นกัน คือ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทรัพย์สินดังกล่าวของผู้คัดค้านที่ ๓ ที่ถูกยึดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้คัดค้านที่ ๓ จึงมีภาระพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เมื่อพยานหลักฐานของผู้คัดค้านที่ ๓ เท่าที่นำสืบมาไม่สามารถพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานได้ว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ ที่ถูกยึดไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด กรณีจึงต้องรับฟังว่าทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๓ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ที่ศาลชั้นต้นไม่สั่งให้ทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ ตกเป็นของแผ่นดินนั้นไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลอุทธรณ์ อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ทรัพย์สินรายการที่ ๓ ถึง ๓๑ พร้อมดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดขึ้น ตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ